

1. ENFLASYON

Tüketici fiyat endeksi, Eylül 2019
[2003=100]

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %0,99 arttı. TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,99, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,42, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,26 ve on iki aylık ortalamalara göre %18,27 artış gerçekleşti.

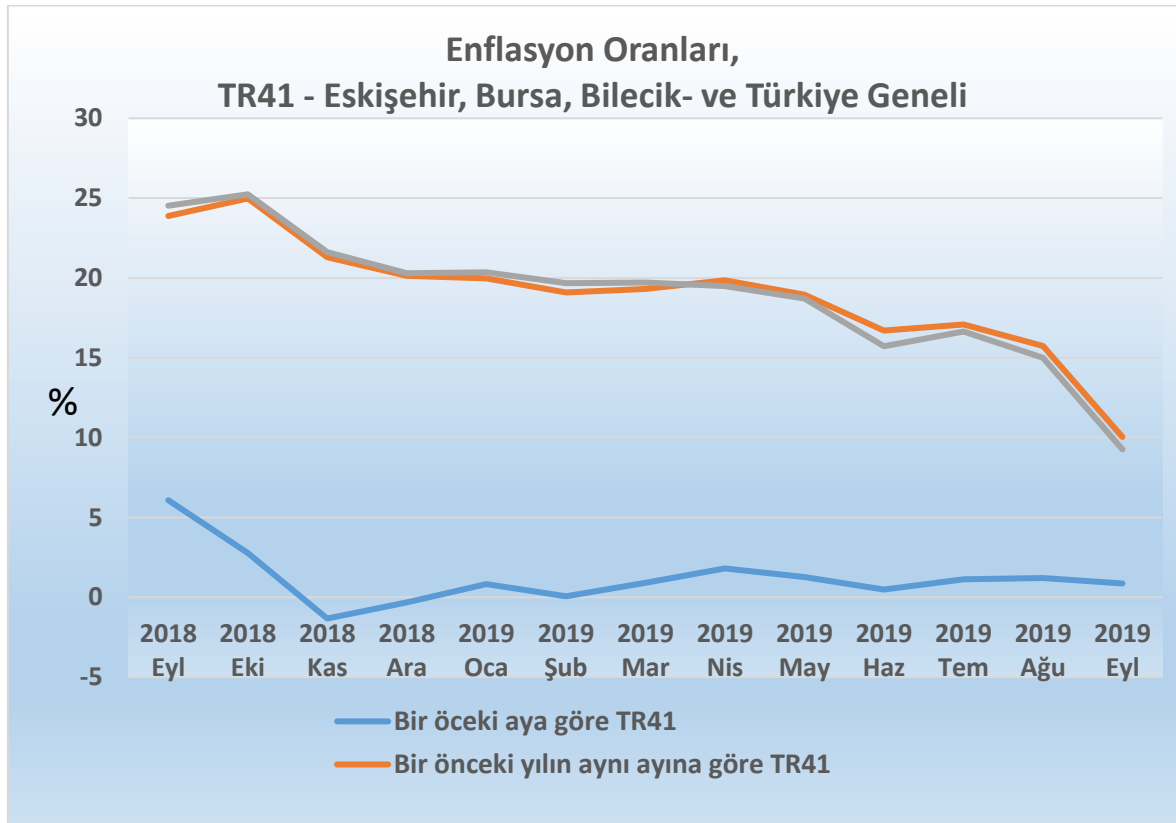
Kaynak: TÜİK

2. TÜFE ORANLARI

Tüketici Endeksi	Fiyat	Bir önceki aya göre değişim oranı	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	(Türkiye geneli için) Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı
		TR41Eskişehir, Bursa, Bilecik	TR41Eskişehir, Bursa, Bilecik	
		(%)	(%)	(%)
2018 Eyl		6,08	23,89	24,52
2018 Eki		2,77	24,98	25,24
2018 Kas		-1,33	21,29	21,62
2018 Ara		-0,32	20,14	20,3
2019 Oca		0,83	19,97	20,35
2019 Şubat		0,06	19,1	19,67

2019 Mar	0,9	19,32	19,71
2019 Nis	1,81	19,86	19,5
2019 May	1,27	18,96	18,71
2019 Haz	0,48	16,71	15,72
2019 Tem	1,13	17,08	16,65
2019 Ağu	1,21	15,74	15,01
2019 Eyl	0,86	10,04	9,26

2018 yılının Ağustos ayında yaşanan dışsal şoku takiben Türkiye ekonomisindeki dalgalanmanın tam anlamıyla durulduğu söylenemese de enflasyon oranlarındaki hareketlere bakarak bu durulmanın yakın olduğu tahmin edilebilir. 2019 Eylül itibarı ile yıllık enflasyon oranı Türkiye geneli için psikolojik eşik olan 10 puanın hemen altında 9,26 olarak gerçekleşmiştir. Eskişehir bölgesi için son bir yılın enflasyon oranı da 10,04 puan olarak gerçekleşmiştir. Ancak dalgalanmadaki baz etkisinden sonraki bu düşüşün tekrar bir sıçrama ve daha sonra biraz daha üst bir seviyede durağanlaşacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

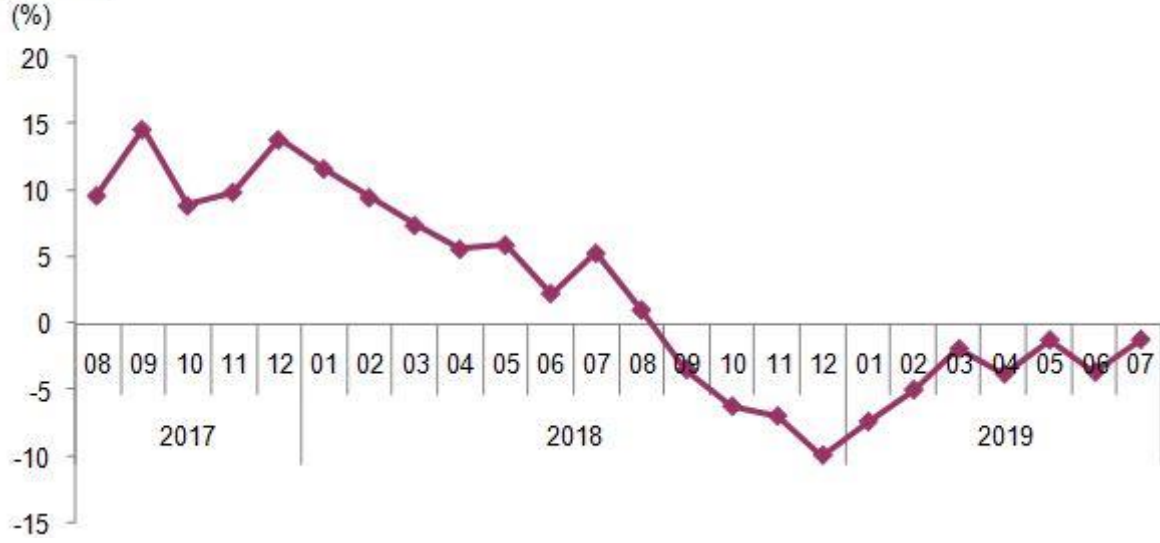

Özellikle 2019 Nisan ayından itibaren düşüş trendinin daha belirgin olduğu enflasyon oranlarında yüzde 10'un altı yakalanmış olsa da baz etkisi sonrası 12-13 bandında bir durulmanın daha sağlıklı olacağını tahmin etmek zor değildir. Enflasyon oranlarının yüksek seyri kadar tahmin edilemezliği de bir o kadar problematiktir. Ortaya çıkabilecek beklenmeyen şoklar olmadığı halde enflasyonun yeniden 2 basamaklı rakamlara ulaşacağı ve bir süre daha böyle seyredeceğini beklemek tedbirli bir davranış olacaktır.

3. SANAYİ ÜRETİM

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,2 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Temmuz ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %7,8 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi %1,3 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %2,4 azaldı.

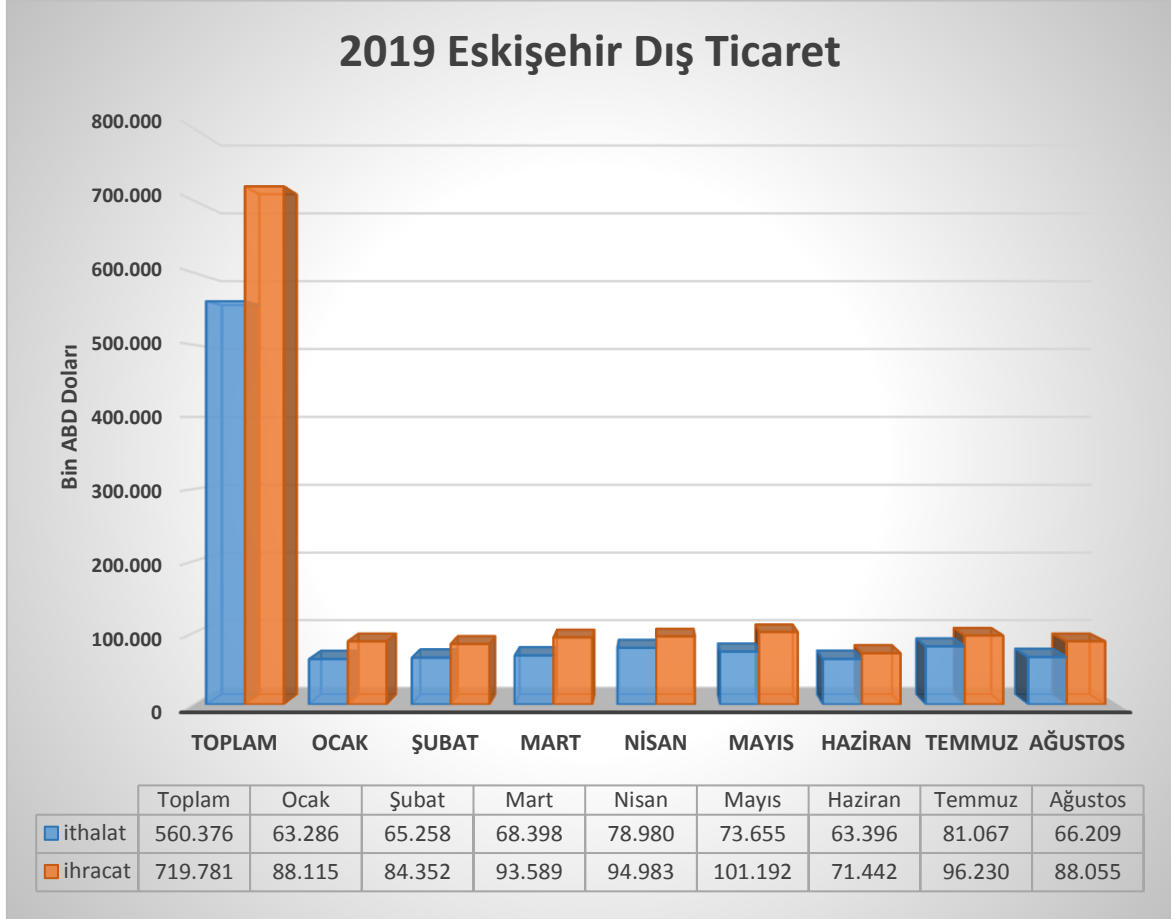
Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları, Temmuz 2019
[2015=100]

Sanayi üretimi bir önceki aya göre %4,3 arttı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Temmuz ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %3,2 ve imalat sanayi sektörü endeksi %4,7 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,5 azaldı.

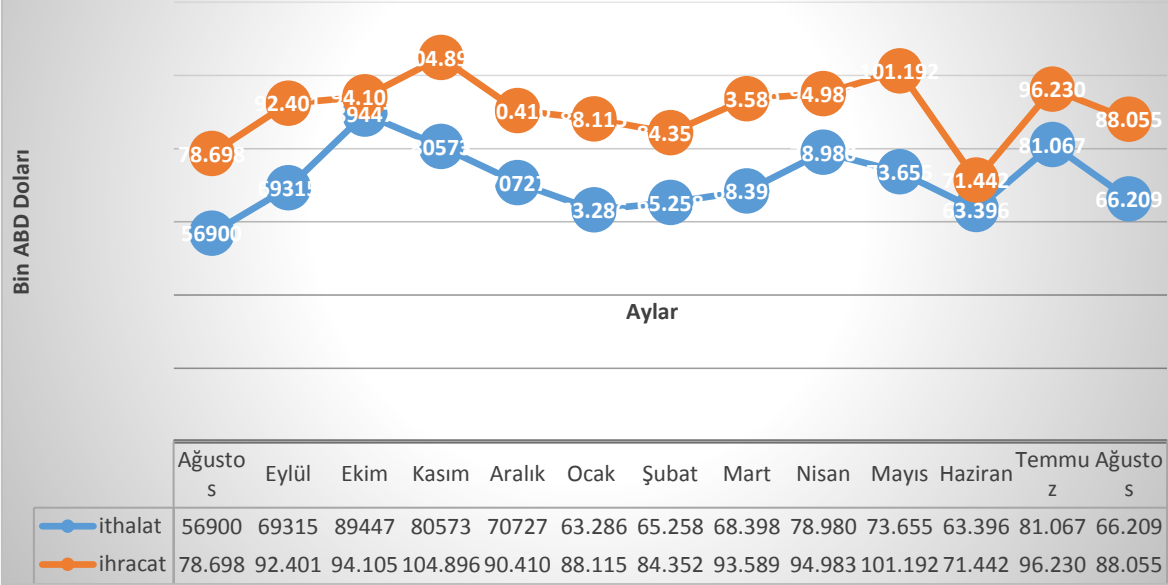
Kaynak: TÜİK

4. DIŞ TİCARET

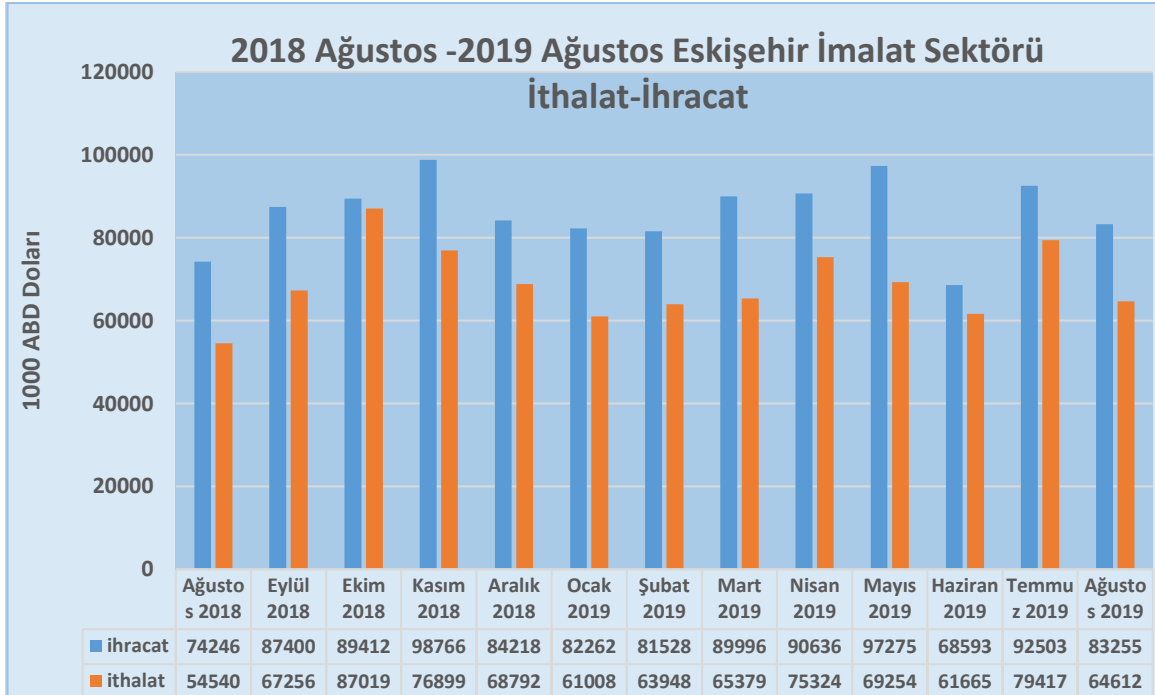

Eskişehir ekonomisinin ihracatı aylık olarak 2019 içindeki en yüksek ve en düşük rakamların yer aldığı iki ay çıkarıldığında 84 ila 96 milyon dolar arasında yer almaktadır. İhracat Temmuzdan Ağustos'a 96'dan 88 milyon dolara düşmüş olsa da ortalamalara uygun davranış göstermektedir. Aynı yorum ithalat rakamları için de geçerlidir. Temmuz'a göre ithalatta da düşüş olsa da ortalamalar çevresinde yer alan rakamlar gelmeye devam etmektedir.

2018 Ağustos - 2019 Ağustos Eskişehir İhracat-İthalat Seyri

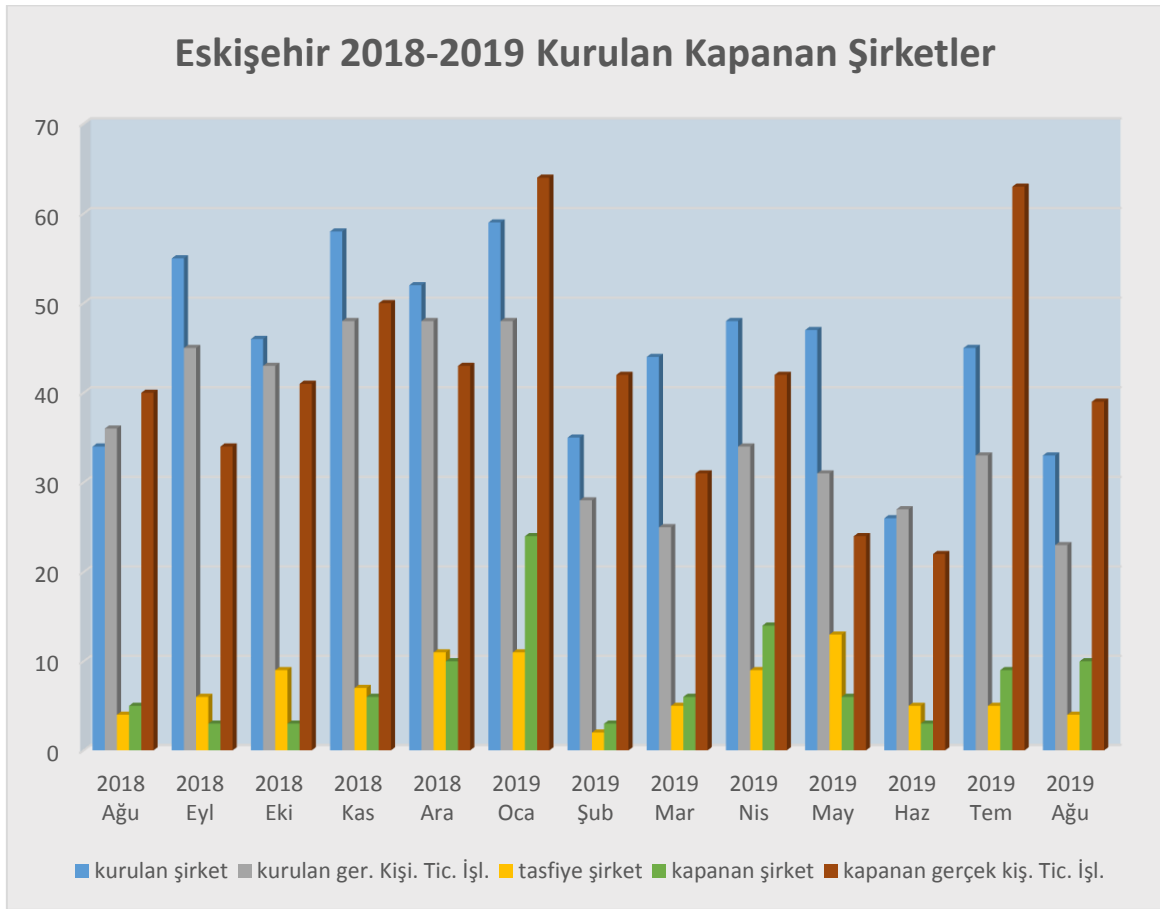

Yıllık seyir ele alındığında Ağustos 2019'a ait olan ihracat ve ithalat rakamlarının Temmuz'a göre düşüş kaydetmelerine rağmen geçen yılın aynı ayına göre daha sağlıklı trend etrafında oldukları anlaşılmaktadır. Geçen yılın aynı ayına göre hem ithalat hem de ihracatta 10'ar milyon dolarlık artış söz konusudur. Ağustos ayında yaşanan düşüşü Haziran ayında yaşananla aynı kategoriye koymamak gerekir. Geçen yıl ki yıl sonu performansının tekrarlanması halinde ihracatta gelecek aylarda 100 milyon dolarları görmek mümkün görünmektedir.

Eskişehir ithalat ve ihracat sektörlerinin en önemli belirleyicisi konumunu koruyan imalat sektöründe Ağustos ayında yaşananlar genel seyre paraleldir. Şöyle ki imalat sektöründe ihracat Temmuz ayında 95 milyon dolar iken Ağustos ayında yaklaşık 13 milyonluk düşüşle bu rakam 83 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalat temmuz ayında 79 milyon civarında iken bu rakam Ağustosta yaklaşık 15 milyon dolarlık düşüşle 64 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı ayına göre ithalat ve ihracatta artış izlenmektedir. 2018 Ağustosundan itibaren ihracat ve ithalat seyirlerine yukarıdaki grafikten bakıldığında kabaca 3'er aylık dönemlerle artış ve azalış dalgalanması yapısı izlenmektedir.

5. AÇILAN- KAPANAN ŞİRKETLER

Kurulan ve kapanan şirketlerin sayılarını veren yukarıdaki grafiğe bakıldığında Ocak ve Temmuz aylarında zirve yapan kapanan ticari işletme sayılarının Ağustosta Şubat ve Nisan aylarındaki orta seviyeye gerilediği izlenmektedir. Ağustosta kurulan şirket sayısı da 2019 yılında Haziran ayından sonraki en kötü rakam olarak gerçekleşmiştir. Yine kurulan ticari işletme sayısı son bir yılın en düşük rakamı olan 23 adet olarak gerçekleşmiştir. Kurulan şirket ve ticari işletme sayıları anlamında Ağustos ayının yavaşlamaya işaret eden bir ay olduğu söylenebilir.

	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRK ET	KOOP	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRK ET	KOOP	ŞİRK ET	KOOP	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2018 Ağu	34	2	36	4	0	5	1	40
2018 Eyl	55	0	45	6	0	3	2	34
2018 Eki	46	1	43	9	0	3	0	41
2018 Kas	58	0	48	7	1	6	1	50
2018 Ara	52	0	48	11	0	10	1	43
2019 Oca	59	2	48	11	1	24	2	64
2019 Şub	35	0	28	2	1	3	0	42
2019 Mar	44	1	25	5	1	6	0	31
2019 Nis	48	2	34	9	1	14	0	42
2019 May	47	0	31	13	0	6	0	24
2019 Haz	26	2	27	5	3	3	1	22
2019 Tem	45	2	33	5	2	9	0	63
2019 Ağu	33	0	23	4	0	10	0	39

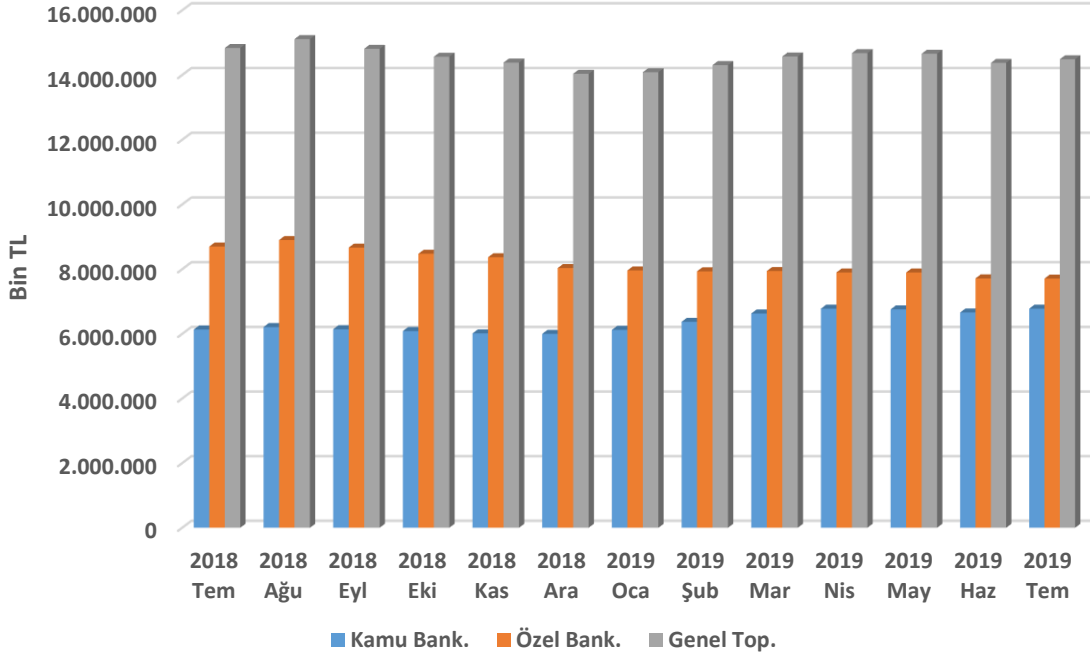
2019 Temmuz ayına kıyasla Ağustos ayında kurulan ve kapanan şirket sayıları anlamında en olumlu gelişmenin kapanan ticari işletme sayılarındaki ciddi düşüş olduğu açıktır. Diğer rakamlar ise daha negatif bir tablo çizmektedir. Kurulanların sayısında çok önemli olmasa da bir yavaşlama olduğu görülmektedir. Bu durum iş ve ticaret ortamının halen tereddütte ekonomiyi izlediği görüntüsünü vermektedir.

6. KREDİLER

	Nakdi Krediler (Bin TL)		
	Kamu Bankaları	Özel Bankalar	Genel Toplam
2018 Tem	6.135.728	8.699.045	14.834.773
2018 Ağu	6.210.285	8.899.093	15.109.378
2018 Eyl	6.143.131	8.666.430	14.809.561
2018 Eki	6.087.826	8.476.794	14.564.621
2018 Kas	6.015.397	8.368.474	14.383.871
2018 Ara	6.001.698	8.034.218	14.035.915
2019 Oca	6.125.502	7.960.134	14.085.636
2019 Şub	6.372.970	7.932.734	14.305.704
2019 Mar	6.629.386	7.941.446	14.570.833
2019 Nis	6.778.899	7.896.681	14.675.581
2019 May	6.758.650	7.897.612	14.656.263
2019 Haz	6.661.510	7.713.318	14.374.829
2019 Tem	6.778.247	7.707.722	14.485.969

Hem konut hem de araç kredi faizlerindeki düşüşle birlikte kullanılan kredi hacimlerinde tüketiciler için bir rahatlama açığa çıkmış olsa da aynı durum üreticiler için henüz ortaya çıkmamıştır. Bununla birlikte Temmuz itibarı ile Eskişehir'de kullanılan nakdi kredilerin toplamında cüzi de olsa bir artış gerçekleşmiştir.

Eskişehir Kullanılan Nakdi Krediler

Düşürülen faiz oranları ve tüketici tabanlı kredilerin rahatlama ile birlikte nakdi krediler rahatlamaya başlasa da bu durumun iç talepte bir baskı yaratacağı, gelen enerji fiyat artışları ile birlikte enflasyonda yaşanan düşüşün kalıcı olamayacağı açıktır. Eskişehir'de Ağustos itibarı ile kullanılan nakdi krediler toplamı yaklaşık 14,5 milyar TL civarındadır. Bu kredilerde kamu özel paylaşımında kamunun payı Temmuz ayında da çok küçük de olsa artmıştır. Buradaki rakamlar iki ay geriden geldiği için bu kalemdeki değişiklikleri takip eden aylarda daha açık görmek mümkün olacaktır.

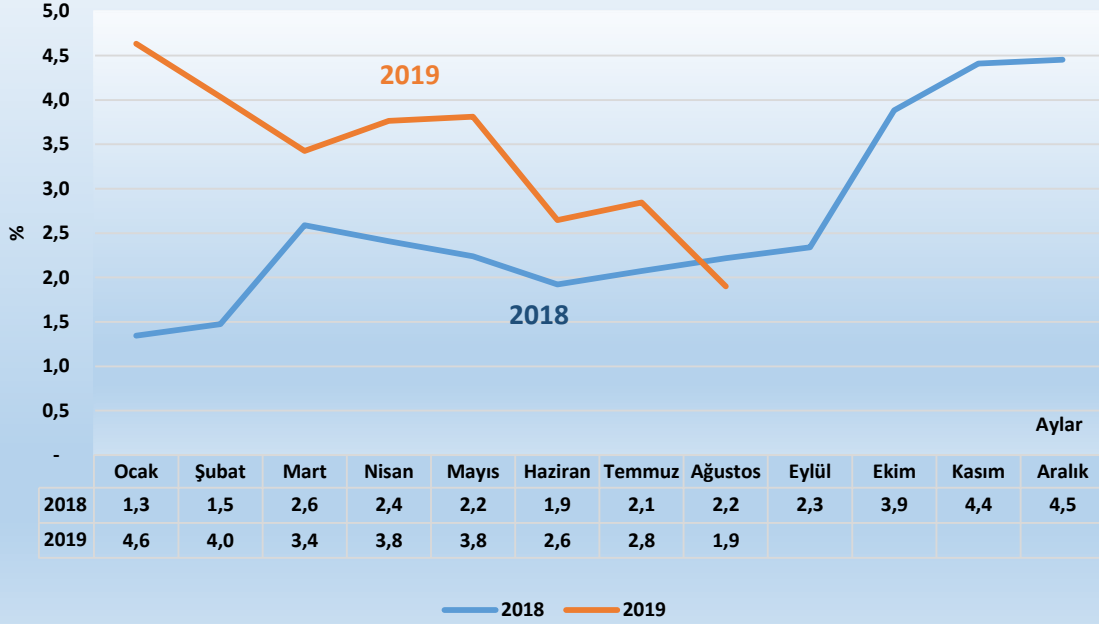
7. ÇEK-SENET İŞLEMLERİ

Eskişehir İli Protesto Edilen Senet; Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek ve İbrahim Ödenen Çek Verileri

	Protesto Edilen Senet Sayıları (2.000 TL ve üzeri senetler)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	708	606	582	613	598	646	542	609				
2018	527	433	481	473	488	534	548	584	597	621	728	696
2017	578	505	594	516	553	540	542	559	567	594	605	568
	Protesto Edilen Senet Tutarları (Bin TL)											
2019	28.264	18.626	8.027	18.956	10.131	7.944	7.825	9.382				
2018	16.807	5.039	5.220	10.723	5.688	6.775	8.662	6.705	20.842	17.709	11.411	46.301
2017	12.188	4.382	7.667	9.436	5.883	5.106	6.024	4.939	10.002	7.256	7.145	12.362
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayıları											
2019	660	518	265	660	464	183	500	135				
2018	305	215	290	483	351	162	468	337	217	905	684	701
2017	683	347	406	174	397	227	209	131	263	382	258	141
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarları (Bin TL)											
2019	27.283	18.573	10.889	23.190	14.654	8.925	19.054	6.076				
2018	10.451	8.089	12.070	17.943	12.942	9.095	19.391	15.784	13.935	40.265	27.452	29.604
2017	27.686	12.275	14.958	6.455	11.162	6.812	5.141	9.783	7.955	11.363	10.412	5.799
	İbrahim Ödenen Çek Sayıları											
2019	13.588	12.317	7.473	16.875	11.709	6.735	17.077	6.811				
2018	22.362	14.487	10.946	19.579	15.325	8.268	22.120	14.903	9.052	22.534	14.877	15.048
2017	20.399	14.619	15.171	8.999	22.385	14.644	15.737	10.111	14.864	23.259	16.083	9.692
	İbrahim Ödenen Çek Tutarları (Bin TL)											
2019	466.087	418.158	308.115	519.493	412.910	275.570	559.400	303.028				
2018	640.812	441.129	386.341	564.161	480.175	333.815	666.278	490.173	364.775	693.556	508.176	515.492
2017	481.292	372.613	408.168	310.415	544.179	395.754	433.819	328.623	413.235	607.211	481.520	353.840
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Bankalara İbrahim Edilen Çek Sayılarına Oranı											
2019	0,6	0,0	0,4	0,8	3,8	2,6	2,8	1,9				
2018	0,3	0,5	0,6	0,4	0,2	0,9	0,1	0,2	0,3	0,9	0,4	0,5
2017	3,24	2,32	2,61	1,90	1,74	1,53	1,31	1,28	1,74	1,62	1,58	1,43
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarlarının Bankalara İbrahim Edilen Çek Tutarına Oranı											
2019	0,5	0,3	0,4	0,3	3,4	3,1	3,3	2,0				
2018	0,6	0,8	0,0	0,1	0,6	0,7	0,8	0,1	0,7	0,5	0,1	0,4
2017	5,44	3,19	3,54	2,04	2,01	1,69	1,17	2,89	1,89	1,84	2,12	1,61

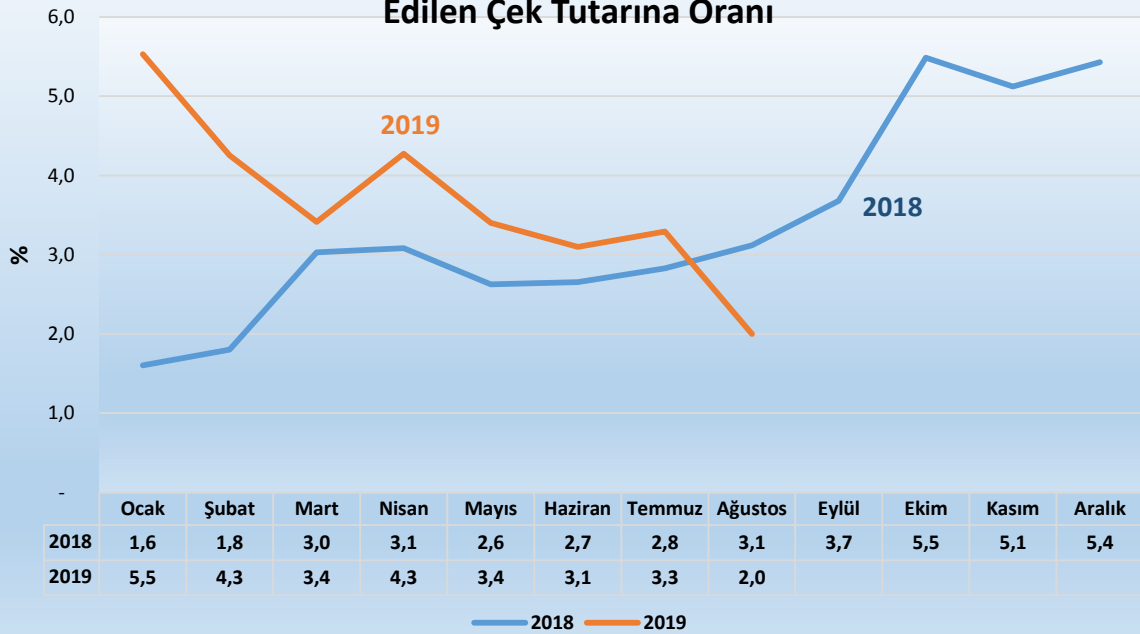
Ağustos ayı itibarı ile protesto edilen senet sayılarındaki dalgalanmanın giderek daha ortalama seviyelerde durağanlaştığı izlenmektedir. Temmuz'a göre protesto edilen senet sayılarında bir artış olsa da protesto edilen senet tutarının 1,5 milyon TL artışla 9 milyon TL civarında Eskişehir normallerinde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Karşılıksız işlemi yapılan çek sayıları tutarlarında 2019 yılı için en düşük rakamlar Ağustos ile yakalanmıştır. İbrahim ödenen çek sayılarında ciddi bir düşüş olsa da ödenen miktarlar halen önemli miktarlarda gerçekleşmektedir. Tüm bu üç değişimdeki gelişme de iş ve ticaret dünyası için olumlu sinyaller üretmektedir.

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Bankalara İbraz Edilen Çek Sayılarına Oranı

2019 Ağustos ayı itibarı ile karşılıksız işlemi yapılan çek sayılarının bankalara ibrazında ödenenlere oranındaki düşüş trendi devam etmiş ve nihayet bu ay itibarı ile geçen seneki oranın altında bir rakam olan 1,9'a ulaşmıştır. 2019'un başından bu yana 2018 trendinin üzerinde seyreden karşılıksız çek sayısı/ibrazında ödenen çek sayısı oranı, 2019'un Ağustosuna kadar zaman zaman kısmi artışlar sergilese de genel anlamdaki düşüş trendi ile Eskişehir ortalamalarında bir rakama yani normallere ulaşmıştır.

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarının Bankalara İbraz Edilen Çek Tutarına Oranı

Karşılıksız işlemi yapılan çek tutarlarının ibrazında ödenenlere oranları, Ağustos ayında da Temmuz'a göre çek sayılarındaki orandan daha hızlı olumlu gelişme kaydetmiştir. 2019 boyunca yalnızca Nisan ayında bu trendte bir artış kaydedilirken diğer tüm aylarda düşüş trendi devam etmiş ve Ağustos rakamı 2018'in aynı ayından daha düşük gerçekleşmiştir. 2-2,5 bandı Eskişehir normalleri olarak kabul edildiğinde artık daha durağan bir sürecin sağlıklı sürdürülebileceği (aksi bir beklenmedik ekonomik şok oluşmadıkça) söylenebilir.

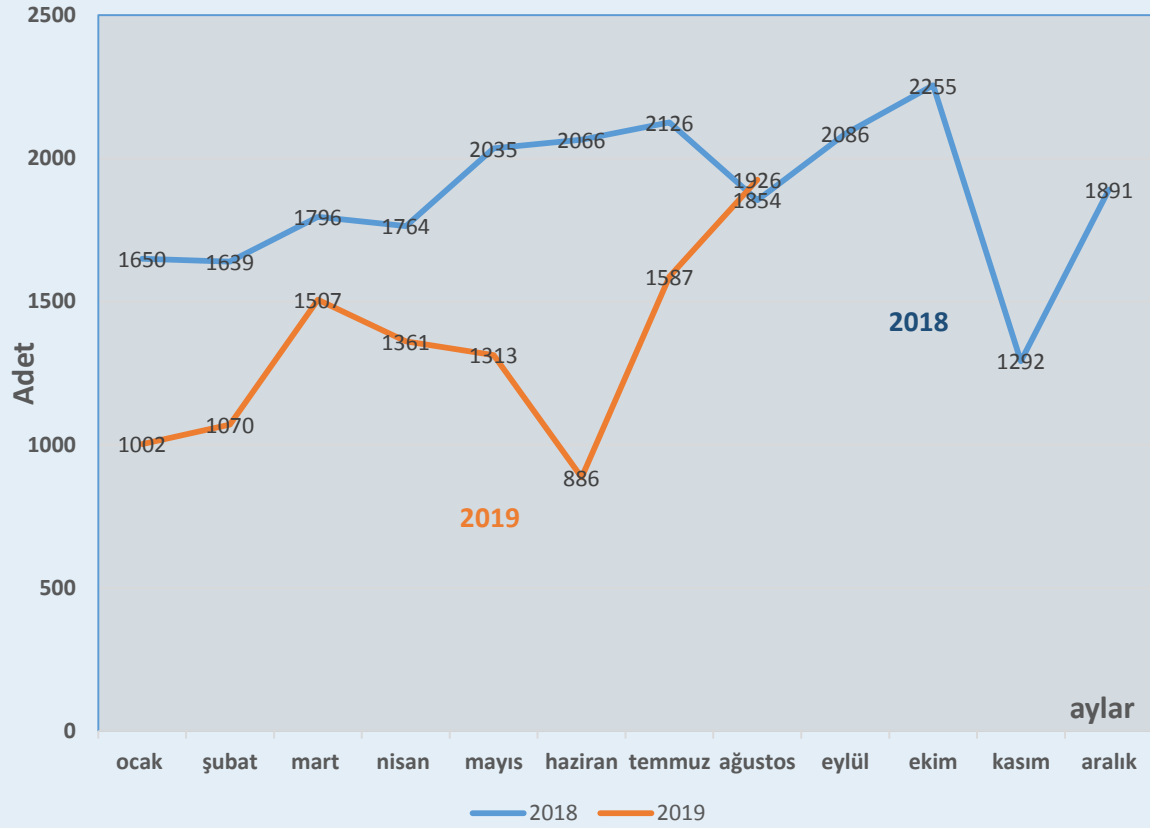
8. KONUT SATIŞ VERİLERİ

Konut Satış Sayıları, Eskişehir ve Türkiye

<i>Konut Satışları</i>	<i>Eskişehir</i>	<i>Türkiye</i>	<i>Esk/Türk(%)</i>
2018 Ağu	1854	105154	1,76
2018 Eyl	2086	127327	1,64
2018 Eki	2255	146536	1,54
2018 Kas	1292	89626	1,44
2018 Ara	1891	136845	1,38
2019 Oca	1002	72937	1,37
2019 Şub	1070	78450	1,36
2019 Mar	1507	105046	1,43
2019 Nis	1361	84403	1,61
2019 May	1313	82252	1,60
2019 Haz	886	61355	1,44
2019 Tem	1587	102236	1,55
2019 Ağu	1926	110538	1,74

Konut sektöründe özellikle kamu bankaları eli ile finansman kolaylığı sağlanması ile birlikte konut satışlarındaki kıpırdanmanın Ağustos ayında olumlu yönde ilerlemeye devam ettiği anlaşılmaktadır. Temmuzdan Ağustosa Eskişehir'de satılan konutların sayısındaki artış yüzde 20'ler civarındadır ki bu artış oranı Türkiye genelindeki artıştan daha fazladır.

Eskişehir Konut Satış Rakamları 2018 - 2019

Geçen sene Ağustos ayında Eskişehir’de konut satışı 1854 adet iken 2019 Ağustosunda bu rakam 1926 olarak gerçekleşmiş ve 2019 yılında ilk defa bir aydaki satış rakamı geçen yılın rakamından daha fazla olmuştur. Özellikle Haziran ayında dip yapan konut satış rakamları o tarihten bu tarafa ciddi bir artış hızı takip etmektedir ki bu artış trendinin daha ne kadar devam edeceği kesin değildir. 1900-2000 bandı Eskişehir ortalaması olarak kabul edildiğinde bu Ağustos itibarı ile ulaşılan seviyede konut satışlarının durağanlaşması bu sektörde normalleşme anlamına gelecektir.